

Notat

.....
MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Landsplan
J.nr. BLS-101-01442
Ref. jac
Den 5. maj 2010

Oversigt over udarbejdet notater om problemstillinger om naturkompensationer og andre naturforhold

Som svar på de spørgsmål, som er rejst af Flemming Møller Mortensen (S) og Steen Gade (SF) den 28. april 2010 i forbindelse med lovforslaget om testcenteret ved Østerild, er der udarbejdet følgende notater:

Bedre oversigt

- A. En oversigt over de påpegede usikkerheder og mangler på naturområdet i forhold til VVM-redegørelsen.
- B. Bilag til oversigten notat om "afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur ved anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage, Thy, af 19. april 2010.

Kompenserende foranstaltninger

- Om "erstatningsskov": Skovloven: praksis vedr. erstatningsskov og konkret i forbindelse med anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Plantage."
- Om "kompenserende foranstaltninger ift. opfyldelse af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet" henvises til ovennævnte notat (B) om afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur ved anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage, Thy, af 19. april 2010.
- Om "øvrige naturhensyn" beskrivelsen indgår i oversigtsnotatet (A), og ikke som selvstændigt notat

Kvælstof

- Udledning af kvælstof til omgivelserne.

CO2 – udslip

- Frigivelse af CO2 i forbindelse med skovrydning ved Østerild

Økonomi

- Omkostninger ved vindmølleindustriens forslag til begrænset testcenter i Østerild

Vindmølleindustriens forslag til begrænset testcenter i Østerild

- Risø DTU's vurdering af Vindmølleindustriens overvejelser om reduceret skovrydning ved Østerild i forbindelse med forslag om etablering af et testcenter for store vindmøller ved Østerild

A: Notat af 5. maj 2010

Spørgsmål

S og SF ønsker en bedre oversigt over de påpegede mangler og usikkerheder på natur området i forhold til VVM redegørelsen. Her tænkes både på høringssvar, samt input fra eksperthøringen.

Svar

Miljøministeriet har udarbejdet vedlagte oversigt med indarbejdet bemærkninger til de påpegede usikkerheder og mangler.

Som bilag til oversigten er vedlagt notat om "Afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur ved anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage, Thy" af 19. april 2010.

Der er udarbejdet nedenstående oversigt

Påpegede usikkerheder og mangler på naturområdet i forhold til VVM-redegørelse	Svar	Part	Afværgeforanstaltninger i forhold til andre naturhensyn ¹
Vindmølleindustriens sidste forslag			Generelle bemærkninger: Vindmølleindustriens forslag vil indebære, at der skal ryddes mindre skov. Dette betyder først og fremmest, at der vil være et mindre behov for etablering af erstatningsskov. Almindelige skovlevende fugles levesteder vil tilsvarende blive mindre påvirket. Det vil dog fortsat være nødvendigt ikke at skove i fuglenes yngletid fra 1. marts til 15. juli. Der kan samtidig være en potentiel mindre

¹ Se derudover notat "Afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur ved anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage, Thy" af 19. april 2010 (vedlagt).

		påvirkning af beskyttede naturtyper (§ 3 arealer) og yngle- og rasteområder for særligt beskyttede arter (bilag IV) i de områder i vindfeltet som ellers skullet have været ryddet. Dette vil kunne reducere omfanget af afværgestiltninger i form af eksempelvis erstattingsnatur og forbedring af yngle- og rasteområder. De områder der vil blive påvirket af etableringen af infrastruktur og tekniske anlæg som møller, bygninger etc. , vurderes fortsat at kræve en indsats med henblik på, at lave erstattingsnatur, hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet sker skade på beskyttede naturtyper (§ 3 – natur) og yngle- og rasteområder for særligt beskyttede arter (bilag IV). Tilsvarende vil der fortsat være behov for afværgestiltninger i form af afmærkning af masters barduner. Rydning af mindre skov vil samtidig betyde at den potentielle udvaskning af næringsstoffer til Natura 2000-områder forventes at blive reduceret.
VVM-redegørelse generelt		Generelle bemærkninger: Det er Miljøministeriets vurdering, at de tilgængelige oplysninger om områdets natur og de allerede eksisterende vurderingsmetoder kan beskrive de miljømæssige konsekvenser af testcentret

Beskrivelsen af erstatningsnatur er begrænset og rummer ikke konkret information om hvor og hvordan.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 24	Danmarks Naturfredningsforening (høringssvar)	
VVM-redegørelsen er ikke tilstrækkelig i forhold til belysning af påvirkningen af EF-habitatområder i nærheden	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Landsforeningen for bedre miljø (høringssvar)	
Der er ikke foretaget en tilstrækkelig screening af områdets flora og fauna og der er utilstrækkelige oplysninger om, hvordan arterne påvirkes af anlægget	Der henvises til svar i høringsnotat på side 18	Borger (høringssvar)	
Området bør undersøges nærmere for at få nøjagtig viden om flora og fauna. Redegørelsen giver ikke et fuldstændigt billede af tilstedeværelsen af alle arter.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Aktive Dyrerettigheder (høringssvar)	
VVM-redegørelsen burde have indeholdt en nøje gennemgang af evt. påvirkninger for hver enkelt art og naturtype på udpegningsgrundlaget.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 18.	Danmarks Jægerforbund (høringssvar)	
Beskrivelsen af konsekvenserne for landlevende arter, herunder bilag IV-arter er generelt mangelfuld	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Danmarks Miljøundersøgelser (eksperthøring)	
VVM-redegørelsen er utilstrækkelig i forhold til natur- og landskabsforhold.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 18.	Danmarks Jægerforbund (høringssvar)	
Skovrydning			Generelle bemærkninger Der plantes erstatningsskov i forholdet 1:1. Der erstattes beskyttede naturtyper i forholdet 1:2 Der sikres og forbedres levesteder for flagermus og fugle på naboarealer.
Der efterlyses en belysning af skovrydningens konsekvenser for den certificering der gælder for statsskovene.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 23 og 24.	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar +	

Testcenteret er en de facto afvikling af fredskovsbegrebet		eksperthøring) Nephentes (Høringssvar)	
Der er forskel mellem den beskrevne erstatningsskov i VVM-redegørelsen og anlægsloven.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 25 og 26	Nephentes (Høringssvar)	
Erstatningsskovens størrelse lever ikke op til skovlovens regler om erstatningsskov	Der henvises til svar i høringsnotat på side 25 og 26	Danmarks Naturfredningsforening (høringssvar) Danmarks Naturfredningsforening (høringssvar + eksperthøring)	
Den planlagte erstatningsskov kan ikke erstatte de naturværdier som ødelægges ved rydning af skov.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 25 og 26	Borgere (høringssvar) Nephentes (høringssvar)	
Der stilles spørgsmål ved om erstatningsskov reelt vil være ny skov	Der henvises til svar i høringsnotat på side 25 og 26	Borgere (høringssvar) Nephentes (høringssvar)	
Fugle			Generelle bemærkninger: Det er vurderet, at et eventuelt begrænset antal kollisioner ikke vil få betydning for bestandene. Der vil blive iværksat tekniske afværgeforanstaltninger i form af afmærkning af barduner på masterne for at minimere risikoen for kollisioner. Af hensyn til ynglende fugle vil der ikke blive ryddet skov eller foretaget flisning i yngleperioden fra 1. marts til 15. juli. Der vil blive lavet levestedforbedringer for fugle på statslige naboarealer i lokalområdet.

				Den mosaik af naturtyper der vil kunne opstå efter rydningen af skov vil være en gevinst for mange af områdets fugle.
Der er ikke foretaget de nødvendige undersøgelser for at belyse konsekvenserne for trækkende fugle	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28 og 29	Danmarks Ornitologisk Forening, Nordvestjylland (Høringssvar)		
Kollisionsrisiko for fugle øges markant når master bliver over 150 meter	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28 og 29	Danmarks Miljøundersøgelser (ekspertføring)		
Natative og insektædende natravne vil kunne søge føde op og ned langs mølletårnene og blive tiltrukket af lyskilder	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Miljøundersøgelser (ekspertføring)		
Der mangler undersøgelser og der er forkerte oplysninger i forhold til bl.a. tilstedeværelsen af traner og beskrivelsen af trækruter.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Landsforeningen for Bedre Miljø (Høringssvar)		
Der er behov for feltundersøgelser, bl.a. i forhold til fugletællinger.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar)		
Det er nødvendigt med en mere detaljeret risikovurdering af kollisionsrisikoen med møller og master for bl.a. havørnene.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar)		
Der mangler dokumentation for at fugles flyveretning til og fra Vejlerne ikke påvirkes af vindmøllerne	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar)		
Der spørges til sammenhængen når det på den ene side er oplyst, at natravnen vil miste levesteder og samtidig indvandre til området som følge af skovrydningen	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar)		
Der er divergerende oplysninger bl.a. i forhold til møllernes indflydelse på gæs og svaner	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Naturfredningsforening (Høringssvar)		
Der er ikke foretaget feltstudier af fuglenes flyvekorridorer i lokalområdet	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	Danmarks Miljøundersøgelser (Høringssvar +		

Det er ikke dokumenteret, at de planlagte møller vil udgøre en mindre kollisionsrisiko for fugle end mindre møller. Kollisionsrisikoen bør undersøges nærmere.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 28-30	eksperthøring) Danmarks Miljøundersøgelser (Høringssvar)	
Kronvildt og andre almindelige arter			Generelle bemærkninger: Der vil også efter etablering af testcentret være plads og føde til en betydelig bestand af kronvildt, selvom landskabet ændrer karakter. Områder med bjergfyrbæveres i den nordlige del af projektområdet og løvtræskrat bliver flere steder bliver stående hvilket skaber betingelser for, at kronvildtet kan bevares. Der vil blive udarbejdet en samlet plan for forvaltningen for området for at understøtte en udvikling af området til en mosaik af forskellige naturtyper som f.eks. åben klithede, krat, eng og sø. De forskellige naturtyper vil også skabe gode levesteder for arter som ræv, råvildt, grævling og egern.
Skovrydningernes påvirkning af kronvildt og andre almindelige arter med tilknytning til skov er ikke behandlet tilstrækkeligt i VVM-redegørelsen	Der henvises til svar i høringsnotat på side 30 og 31	Danmarks Jægerforbund (Høringssvar)	
Krondyrbestandens størrelse i området vil ikke kunne bibeholdes efter etablering af et testcenter Der bør foreligge en detaljeret plejeplan for området med mål for naturtilstand.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 30 og 31	Danmarks Miljøundersøgelser (eksperthøring) Danmarks Jægerforbund (høringssvar)	

En rydning af skovbevoksningen som helhed vil få katastrofale følger for vildtbestanden	Der henvises til svar i høringsnotat på side 30 og 31	Borger (Hørings svar)	
Særligt beskyttede arter – herunder flagermus			Generelle bemærkninger Der vil i forbindelse med anlægsarbejdet blive taget hensyn til de særligt beskyttede arter som f.eks. damflagermus, vandflagermus, spidssnuet frø og stor vandsalamander. For at tage hensyn til bilag IV-arter vil der blandt andet i særligt følsomme områder blive foretaget skovning uden brug af maskiner for at undgå skader på deres yngle- og rasteområder. Hvis der ødelægges yngle- og rasteområder, vil de blive erstattet med nye områder, så der laves to nye områder for hvert område der ødelægges. Der vil blive foretaget yderligere undersøgelser for mere præcist at tilrettelægge og gennemføre de nødvendige afværgeforanstaltninger.
Der er ikke screenet i tilstrækkeligt omfang for tilstedeværelsen af bl.a. birkemus, insekter, planter og odder. Vurderingen af vindmøllernes effekt på flagermus er mangelfuld, herunder vurderingen af risikoen for kollision.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33 Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Landsforeningen for bedre miljø (hørings svar) Danmarks Miljøundersøgelser (hørings svar + eksperthøring) Danmarks Miljøundersøgelser (hørings svar)	
Det er ikke anført hvilke afværgeforanstaltninger der vil blive foretaget for flagermus.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33		

Effektiviteten af afværgeforanstaltninger for flagermus i form af nye vådområder og huller i træer er ikke dokumenteret	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Danmarks Miljøundersøgelser (eksperthøring)	
Flagermus fouragerer på insekter i stor højde og op langs vindmølleårne. Dødeligheden for trækkende flagermus stiger med stigende højde	Der henvises til svar i høringsnotat på side 32 og 33	Danmarks Miljøundersøgelser (eksperthøring)	
Næringsstofudvaskning			Generelle bemærkninger
Hvad med konsekvenserne af næringsstofudvaskning som følge af skovrydningen, særligt i forhold til Vullum Sø.	Der henvises til svar i høringsnotat på side 33 og 34.	Borgere (høringsnotat)	Der forventes, at det er muligt, at iværksætte de nødvendige afværgeforanstaltninger i form af skovbrugsforanstaltninger og etablering af vådområder m.m., som vil kunne imødegå en mer-belastning.
Skovrydning vil indebære næringsstofudvaskning som vil påvirke mindst to Natura 2000 områder		Danmarks Naturfredningsforening (Eksperthøring)	Der forventes, at det er muligt, at iværksætte de nødvendige afværgeforanstaltninger i form af skovbrugsforanstaltninger og etablering af vådområder m.m., som vil kunne imødegå en mer-belastning.
Er der sikkerhed for at en vådområdeindsats vil virke som effektivt filter		Danmarks Naturfredningsforening (eksperthøring)	Der er anvendt forudsætninger, som tidligere er anvendt i forbindelse med vandplanlægning og tidligere vådområdeindsats i øvrigt.

Bilag B

Notatet er tidligere oversendt til ordførerne den 20. april 2010

SKOV- OG NATURSTYRELSEN /
BY- OG LANDSKABSSTYREL-
SEN
J.nr. SNS-309-00040
Ref.
Den 19. april 2010

Afværgeforanstaltninger og erstatningsnatur ved anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage, Thy

For at mindske påvirkningerne af naturen i forbindelse med anlæg af et testcenter i Østerild Plantage vil der blive lavet afværgeforanstaltninger. I nedenstående gennemgås de konkrete tiltag som Miljøministeriet planlægger at iværksætte.

1. Erstatningsnatur i testområdet

Projektområdet rummer både beskyttet natur som f.eks. hede, moser og vandhuller (beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3), samt er levested for flere særligt beskyttede EU-arter (habitatdirektivets bilag IV-arter). De typiske nøgle-lokaliteter for bilag IV arterne er i høj grad sammenfaldende med de lokaliteter, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller skovlovens § 28.

Lovforslaget præciserer, at der vil blive lavet ny natur og levesteder som erstatning for den natur, der findes hvor f.eks. anlæg af veje, møllepladser mv. skal placeres. Naturen erstattes i forholdet 1:2. Det betyder f.eks., at hvert vandhul, som bliver ødelagt, skal erstattes af to nye vandhuller. Den planlagte erstatningsnatur vil også være en del af den nødvendige varetagelse af EU-forpligtigelserne, idet de særligt beskyttede arters levesteder vil blive erstattet på tilsvarende måde, hvor de skades af anlægsaktiviteterne.

For at være helt præcis med etablering af tilstrækkelig erstatningsnatur vil der i de kommende uger blive iværksat konkret kortlægning og supplerende undersøgelser, så man kan målrette og optimere afværgeforanstaltningerne. Undersøgelserne vil bestå af feltundersøgelser af § 3 natur og – kortlægning af bilag IV arternes levesteder i projektområdet. Omfang og placering af erstatningsnatur vil indgå i en samlet plan for etablering af anlægget.

Samlet set vil de supplerende undersøgelser bidrage til at de nødvendige afværgeforanstaltninger kan iværksættes, således at de negative effekter på §3-naturen og de særligt beskyttede arter i Østerild undgås. Indenfor det samlede projektområdet vil arealet med §3-natur endvidere øges i takt med at naturen udvikles på de skovryddede arealer. Samlet set vurderes §3-arealet at blive udvidet væsentligt i forhold til situationen i dag.

2. Tekniske foranstaltninger i tilknytning til møllerne - fugle

I VVM-redegørelsen er det anført, at der kan være en risiko for kollision mellem møller og fugle. Med henblik på at reducere risikoen for kollision mellem vindmøller og fugle, vil der blive iværksat afmærkning af målemasternes barduner for at mindske risikoen for kollision.

3. Levestedsforbedringer for skovlevende flagermus og skovfugle

Skovene i projektområdet er levested for en række, primært almindeligt forekommende fuglearter. Derudover vurderes skovene at være levested for en begrænset forekomst af flagermus.

Skovrydningen vil påvirke yngle- og rasteområder for flagermus samt levesteder for skovfugle. Der vil derfor parallelt med skovrydningen blive foretaget forbedringer af levesteder for flagermus og skovfugle på statslige naboarealer i lokalområdet. Dette kan bl.a. foregå ved at etablere lysninger i naboskove, opsætte flagermus-kasser, lave huller i træer og etablere nye fødesøgningsmuligheder gennem plantning af frugt bærende træer. For at målrette afværgeforanstaltningerne i forhold til flagermus vil der blive indhentet yderligere ekspertviden og foretaget en feltgennemgang.

Derudover sker skovrydningen i tre etaper frem til 2012, hvilket giver skovfugle og flagermus mulighed for gradvist at finde nye levesteder og fødemuligheder i nærliggende plantager.

Endvidere vil skovning og flisning ikke forekomme i fuglenes yngleperiode fra 1.marts til 15. juli.

4. Skovrydningen tilrettelægges med hensyntagen til naturen

Skovrydningen vil blive tilrettelagt, så der tages hensyn til naturen. Følgende afværgeforanstaltninger vil bl.a. blive iværksat:

- Områder med bjergfyr bevares i den nordlige del af projektområdet (Hjardemål Plantage)
- Løvtræ, enkelte træer og krat vil så vidt muligt blive bevaret til gavn for dyrelivet
- Fældede træer og kvas bliver skubbet i ranker for at give dyrelivet en fortsat mulighed for at søge ly, samt give mulighed for at vegetation kan etablere sig hurtigt.
- Skovning og flisning sker i etaper så dyrene får mulighed for gradvist at finde nye levesteder, føde og skjul.
- Der vil blive brugt manuel skovning i de vådeste områder for at skåne jordbunden og levestederne for bilag IV arter.

Der vil endvidere blive udarbejdet en rydningsplan samt en samlet plan for den fremtidige forvaltning, som skal håndtere, hvordan naturen skal udvikle sig, herunder beskrive anlæg og pleje og de nødvendige afværgeforanstaltninger.

5. Sikring mod øget udvaskning af næringsstoffer efter skovrydningen

Det er vurderet, at der er risiko for en øget næringssaltudvaskning fra skovrydningen i projektområdet, som bl.a. kan påvirke nedstrøms Natura 2000-områder.

Ved skovrydning kan der ske en mobilisering af næringsstofpulje bundet i biomasse i den fældede skov samt i rodsystemet i jorden. En del af næringsstofferne kan via vandbevægelse i jorden, grøfter og kanaler potentielt tilføres eksisterende naturområder, herunder Natura2000-områder. Næringsstofpåvirkningen er midlertidig, og vil have primær betydning i de første år efter skovrydningen.

For at imødegå næringsstof påvirkningen vil skovrydningen blive indrettet på en sådan måde, at næringsstofudvaskningen begrænses mest muligt. Det sker bl.a. ved hurtig etablering af nyt plantedække, bevaring af buske og træer op til 5 meter, bevaring af enkeltstående træer af løvtræer og skovfyr mv, optimering af den periode hvor kvaset fra skovningen tørres inden flisning og, minimering af opblanding af jordens organiske lag og mineraljorden.

Udover de særlige hensyn i forbindelse med skovfældningen vil der blive iværksat afværgeforanstaltninger, primært i form af vådområder, som kan modsvare et evt. næringsstofbidrag, der ligger udover, hvad der kan opfanges ved de særlige skovrydningsforanstaltninger.

6. Pleje af de ryddede arealer vil skabe ny natur

Med en samlet plejeindsats samt etablering af erstatningsnatur, vil det samlede projektområde udvikle sig til en mosaik af forskellige naturtyper, f.eks. våd og tør klithede, moser mv. De skovryddede områder slås eller græsses af hensyn til naturen. Derudover kan afbrænding af mindre områder komme på tale for at skabe grobund for hedevegetation. Hvor det er muligt, vil der blive sløjfet dræn og grøfter for at skabe naturlig hydrologi. En samlet plan for den fremtidige forvaltning skal håndtere, hvordan naturen skal udvikle sig, herunder beskrive anlæg og pleje og de nødvendige afværgeforanstaltninger.

Samlet set vil de ryddede arealer på sigt kunne tilbyde nye naturområder og dermed levesteder for en række nye og eksisterende arter.

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
J.nr. SNS-329-00040
Ref.
Den 3. maj 2010**Skovloven: praksis vedr. erstatningsskov og konkret i forbindelse med anlæg af testcenter for vindmøller i Østerild Plantage****Spørgsmål**

S og SF ønsker at den normale praksis angående erstatningsskov også skal gælde for staten. I den forbindelse vil det være hjælpsomt at få en vurdering af området efter de sædvanlige vurderingskriterier. Vi tænker, at det nok er et gennemsnit på omkring 150 %.

Samtidig vil vi gerne have oplyst, hvordan regeringen vil sikre, at denne erstatningsskov er additio- nel i forhold til den danske målsætning om at fordoble skovarealet. Ligesom vi ønsker sikkerhed for at erstatningsskoven er rejst hurtigt og indenfor en fastlagt periode.

Svar

På fredskovspligtige arealer må der ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres ter- rænændringer eller anbringes affald. Undtaget er dog byggeri mv. som er nødvendigt for skovdrif- ten, ligesom der er undtagelse for byggeri, der særligt tilgodeser børns og unges friluftsliv.

For afgørelser om ophævelse af fredskovspligt og dispensation til byggeri og anlæg kan fastsættes vilkår om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov), jf. § 39, stk. 1, nr. 5. Efter prak- sis stilles der krav om, at erstatningsskovens størrelse skal være et sted mellem 110 og 200 % ef- ter en konkret vurdering. Det fremgår af vejledningen til skovlovens administration om fastsættelse af erstatningsskovens størrelse i konkrete sager, at nedenstående retningslinjer kan anvendes:

- Arealer uden skovbevoksning eller uden særligt skovlovsmæssigt potentiale: 110 %
- Almindelig skovbevokset areal: 150 %
- Skov med særlig høj værdi til varetagelse af skovlovens formål. Det kan f.eks. være skov- bryn, skov med et værdifuldt biologisk indhold eller skov med særlige rekreative værdier, f.eks. bynær skov: 200 %
- Strækningsanlæg: 200 %

Eksempler fra praksis i nyere større anlægsprojekter:

Vejanlæg

I afgørelse april 2009 om ophævelse af fredskovspligt til motorvej Brande - Riis på 16 ha stilles vil- kår om erstatningsskov på 200 % (32 ha).

I afgørelse februar 2008 om ophævelse af fredskovspligt til motorvejen Kliplev-Sønderborg på 4,9 ha stilles vilkår om erstatningsskov på 150 % (7,4 ha).

I afgørelse juli 2008 om ophævelse af fredskovspligt til motorvejen Bording - Funder på 16,5 ha stilles vilkår om erstatningsskov på 200 % (33 ha). Der er ved fastlæggelse af erstatningsskovens størrelse taget udgangspunkt i, at der er tale om et strækningsanlæg, der i høj grad berører og de- ler gamle skovarealer med stort naturindhold, og hvor der forventes en væsentlig randpåvirkning på naboskovarealer.

I afgørelse februar 2006 om ophævelse af fredskovspligt til Motortrafikvej Vandel-Bredsten på 9,36 ha stilles vilkår om erstatningsskov på 200 % (18,72 ha).

Råstofgravning

I juni 2008 stadfæstede Naturklagenævnet Skov- og Naturstyrelsens afgørelse om tilladelse til råstofgravning på 83 ha hvor størrelsen af erstatningsskoven er på 150 % (138,9 ha). I størrelsen af erstatningsskoven kan modregnes 83 ha, der efter endt gravning reetableres som et åbent naturareal.

Der findes ikke eksempler fra den hidtidige praksis i skovloven som kan sidestilles med anlægget af et testcenter i Østerild Plantage. Det konkrete projekt adskiller sig desuden fra tidligere anlægsprojekter ved, at der etableres ny natur på store dele af de ryddede arealer.

Hvis der alligevel anlægges en betragtning om, at skovlovens praksis skal følges ved anlæg af testcenter i Østerild, vil det være følgende retningslinje, som kan komme i betragtning:

- Der er tale om fældning af et almindeligt skovbevokset areal: Plantagen, som skal ryddes i forbindelse med anlæg af testcentret i Østerild Plantage er helt overvejende bestående af nåletræ, og den indeholder ikke særligt høje naturværdier. Såfremt der sidestilles med rydning af et almindeligt skovbevokset areal, vil praksis efter ovenstående retningslinjer være 150 %

Konklusion

Det er ikke muligt at bruge den hidtidige praksis til at fastsætte præcis, hvor stor erstatningsskoven bør være. Derfor vil det være en politisk vurdering, hvor meget erstatningsskov, der bør etableres i forbindelse med anlæg af et testcenter i Østerild Plantage.

Erstatningsskoven bliver additional i forhold til aftalen om Grøn Vækst

100 ha af erstatningsskoven bliver statslig skovrejsning lokalt i Thy. Placering og tidshorisont skal aftales nærmere med Thisted kommune, men forventes at være en indsats der gennemføres over de næste kommende år. Indsatsen vil være ud over den indsats om statslig skovrejsning som er forudsat i aftalen om Grøn Vækst.

Resten af erstatningsskoven tilvejebringes ved at den eksisterende tilskudsordning til privat skovrejsning tilføres yderligere bevilling end det som er forudsat i aftalen om Grøn Vækst. Det forventes, at det med en øget bevilling fra 2011 og over en årrække er muligt årligt at øge den private skovrejsning med ca. 150 - 200 ha. Det budgetteres med et tilskud på 40.000 kr. pr. ha. Det forventes således, at såfremt efterspørgslen på at rejse privat skov med tilskud følger det nuværende niveau, vil erstatningsskoven blive rejst inden for de næste ca. 5 år.

Med vindmølleindustriens sidste forslag af 14. april 2010 vil et væsentligt mindre areal af erstatningsskoven skulle tilvejebringes ved tilskud til privatskovrejsning, hvilket også vil resultere i, at erstatningsskoven kan rejses over få år.

Kvælstof - Sikring mod øget udvaskning af næringsstoffer efter skovrydningen

Spørgsmål

S og SF ønsker en nærmere beskrivelse af omfanget af udledningen af kvælstof til henholdsvis Limfjorden, Vigsø bugt samt nærliggende vådområder og søer. Desuden ønskes beskrevet afværgeforanstaltningernes indhold og forventede effekt.

Svar

Det er vurderet, at der er risiko for en øget næringsstofudvaskning fra skovrydning. Ved skovrydning kan der ske en mobilisering af den næringsstofpulje, der er bundet i biomassen i den fældede skov samt i rodsystemet i jorden. En del af næringsstofferne kan via vandbevægelse i jorden, grøfter og kanaler tilføres vandrecipienter og påvirke nedstrøms Natura 2000-områder.

De planlagte rydningsområder ligger i forskellige vandoplunde og afvander til forskellige recipienter. De to Natura 2000-områder der kan blive berørt er område nr. 16 "Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg" mere præcist Østerild og Lønnerup Fjord og nærliggende dele af Limfjorden samt område nr. 23 "Vullum Sø."

Rydningsarealer i Hjardemål Klitplantage og den nordlige del af Korsø Plantage afvandes mod vest via åbne grøfter til Klitbæk og Gråris Sande Grøft, der begge er tilløb til Vullum Sø. Rydningsarealer i Østerild Klitplantage og den sydlige del af Korsø Plantage afvandes via skovgrøfter til Damsgård Grøft og Abildkær Grøft, der begge er åbne tilløb til Klastrup Søbæk / Østerild Bæk, der udmunder i syd i den inddæmmede Østerild Fjord og videre i Limfjorden. Endelige afvander en mindre del af den nordøstlige del af rydningsområdet i Østerild Klitplantage mod øst via Tømmerby Kær til Tømmerby Å, der forløber omkring Tømmerby Fjord og Aarup Vejle til Limfjorden.

Ved de to skovrydningsseanarier industrien har angivet, vil der ved det mest omfattende scenarium på rydning af 750 ha skov forventeligt maksimalt udvaskes ca. 11 tons kvælstof pr. år. eventuelt mindre i en kortere årrække. Endelig konsolidering af beregninger udestår.

Der er i forbindelse med skovrydning flere mulighed for afværgeforanstaltninger med henblik på at imødegå en merudledning af kvælstof. Der er analyseret på mulighederne for at iværksætte særlige skovbrugsforanstaltninger, etablering af vådområder samt endelig mulighed for ekstensivering af landbrugsjord. Disse afværgeforanstaltninger vil enkeltvis og/eller i forskellig kombination kunne sikre, at der ikke sker en netto tilførsel af kvælstof til nogle af de nævnte recipienter eller Natura 2000-områder, der afvander rydningsområderne.

Skovbrugsforanstaltninger

For at imødegå næringsstofpåvirkningen vil skovrydningen blive indrettet på en sådan måde, at næringsstoffudvaskningen begrænses mest muligt. Det sker bl.a. ved hurtig etablering af nyt plantedække, bevaring af buske og træer op til 5 meter, bevaring af enkeltstående træer af løvtræer og skovfyr mv., optimering af den periode hvor kvaset fra skovningen tørres inden flisning og, minimering af opblanding af jordens organiske lag og mineraljorden.

Disse foranstaltninger vil reducere udvaskningen af kvælstof i forhold til det niveau der ellers vil være gældende ved anvendelse af traditionelle skovbrugsmetoder. Det er dog vanskeligt at kvantificere effekten.

Vådområder

Etablering af vådområder vil kunne ske ved genopretning af tidligere drænedede områder eller eventuelt etablering af nye områder ved f.eks. tilstopning af dræn og grøfter. Vådområder vil kunne etableres på de skovfældede områder, dels mellem skovrydningsområderne og dels ved andre tilløb til de pågældende Natura 2000-områder. I alle tilfælde vil mængden af kvælstof til recipienten blive reduceret. Det forventes, at der potentielt findes tilstrækkelige lavbundsarealer mv. til etablering af vådområder, der kan opveje merudledningen af næringsstoffer til de forskellige Natura2000 områder.

Det forventes, at det vil være muligt at tilbageholde en forventet merudledning af kvælstof med etablering af vådområder, udover hvad der vil blive tilbageholdt ved skovbrugsforanstaltninger. Det gælder for industriens maksimale skovrydningsscenario på 750 ha skov, og dermed også for et scenarie med en mindre andel skovrydning.

Ekstensivering af landbrugsarealer

Den reduktion der kan opnås ved at ekstensivere landbrugsjord i oplandet vil kunne ske ved at agerjord i omdrift udtages til braklægning eller til vedvarende græs, samtidig med at der ikke gødskes eller tilføres husdyrgødning. Reduktionen af kvælstof vil bero på en konkret vurdering og afhænger bl.a. af den tidligere drift på området.

Det vurderes, at der i de relevante vandoplande er væsentlige arealer med landbrugsjord, der i givet fald kan kompensere for tab af kvælstof evt. i kombination med etablering af vådområder. Det forventes således ved et skovrydningsscenario på 750 ha skov eller evt. mindre at være muligt, at tilbageholde overskydende kvælstof.

Der udestår endelige beregninger og konsolidering af ovenstående konklusioner vedr. næringsstoffudvaskning. Det forventes at foreligge i uge 19.

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
J.nr. SNS-329-00040
Ref.
Den 3. maj 2010**Frigivelse af CO₂ i forbindelse med skovrydningen ved Østerild****Spørgsmål**

S og SF ønsker en nærmere beskrivelse af omfanget af den øgede CO₂ belastning og den dertil hørende kompensation.

Svar

I forbindelse med etableringen af testcentret for vindmøller ved Østerild forventes der at skulle ryd- des mellem 700 og 800 ha skov. Det er skønnet, at dette vil medføre en samlet hugst på ca. 100.000 kbm træ i tre år. Den samlede hugst af træ i de danske skove ligger normalt på ca. 2 mio. kbm. træ og har i de senere år ligget på ca. 2,5 mio. kbm. På sigt kan der blive behov for yderligere skovrydninger. Rydningerne kan maksimalt andrage 1200 ha. I forbindelse med første høringen af L206 har vindemølle industrien sendt et brev til ministeren med forslag om alternativt projekt hvor der forslås fældet 100-150 ha i Østerild.

Træer binder CO₂, mens de vokser. Denne binding kan fortsætte også efter fældning, hvis træerne f.eks. anvendes til bygningstømmer eller møbler. Men når træet på et tidspunkt endeligt omsættes eller hvis træerne f.eks. flises og afbrændes, vil den bundne CO₂ blive frigivet til atmosfæren. I et bæredygtigt skovbrug som det danske vokser der nye træer frem til erstatning for dem, som fældes og den samlede mængde CO₂ i skovene kan således opretholdes. Faktisk er der i de danske skove normalt en større tilvækst af træ end der årligt fældes. Derfor er der normalt en nettooplagering af vedmasse og CO₂ i de danske skove.

- En rydning på 100 - 150 ha giver et estimeret CO₂-udslip på 0,02-0,05 megaton
- En rydning på 700 – 800 ha giver et estimeret CO₂-udslip på 0,2-0,3 megaton
- En rydning på 1200 ha giver et estimeret CO₂-udslip på 0,3-0,4 megaton

Anvendelse af træ regnes normalt for bæredygtigt, fordi der er tale om en fornybar ressource, hvor de træer som fældes, kan erstattes af nye. Dette gælder også ud fra en klimamæssig betragtning, fordi det træ som anvendes til opvarmning indgår naturligt klodens CO₂-kredsløb og samtidig kan erstatte fossile brændstoffer.

I forhold til den aktuelle skovrydning ved Østerild vil der også blive plantet nye træer andre steder i Danmark til erstatning, som igen kan binde CO₂.

Det er tidligere vurderet, at skovrydningen vil indebære en samlet nettofrigivelse af CO₂ på mellem 0,4 og 0,5 megaton. Med en maksimal skovrydning af 1200 ha kan dette skøn korrigeres til en samlet nettofrigivelse på mellem 0,3 og 0,4 megaton CO₂. Industriens alternative projekt vil estimeret ligge på mellem 0,02 og 0,05 megaton. Hvor meget CO₂, der optages, afhænger af hvilke konkrete

projekter der gennemføres, hvorfor det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at beregne, om den samlede effekt medfører øgede eller reducerede udledninger.

Rydning af skov og etablering af erstatningsnatur vil forventeligt ske med en vis tidsforskydning, hvorfor der her og nu ved en rydning vil være tale om en reduktion af CO₂-optaget. Det bemærkes, at i det lange perspektiv, f.eks. svarende til en trægeneration, så vil CO₂-optaget gå op.

Klima- og Energiministeriet her i forbindelse med udarbejdelsen af høringsnotatet på VVM-redegørelsen oplyst:

-at den CO₂-udledning, som skovfældningen vil give anledning til, allerede er indregnet i den seneste fremskrivning af opfyldelsen af Kyotoforpligtelsen fra december 2009. Fremskrivningen viste, at Danmark med de samtidig besluttede tiltag om bl.a. en skrotningsordning for oliefyr ser ud til at nå målet.

-at hvis hele arealet ryddes inden 2013 vil det betyde en gennemsnitlig udledning på ca. 0,1 mio. tons CO₂ pr. år i Kyoto-protokollens 1. forpligtelsesperiode 2008-2012. Dette er siden december 2009 indregnet i fremskrivningerne af opfyldelsen af Kyoto-forpligtelsen. Statusopgørelsen fra december 2009 viser at Kyoto-målet opfyldes (incl. udledningen fra skovfældningen i Østerild). Energistyrelsen forventer at offentliggøre en ny fremskrivning den 14. april 2010. Denne viser fortsat en forventet opfyldelse af Kyoto-målet.

-at en gennemsnitlig årlig udledning på 0,1 mio. tons svarer til 0,16 pct. af Danmarks samlede drivhusgasudledning i 2008 som var 63,8 mio. tons CO₂-ækvivalenter.

Spørgsmål/Ønske:

Det vil være nyttigt at få udarbejdet et overslag over omkostningerne ved de forskellige initiativer. Både i forbindelse med lovforslaget og for vindmølleindustriens forslag

Omkostningerne ved de forskellige initiativer i forbindelse med lovforslaget

Se særskilt notat fra Finansministeriet og Miljøministeriet

Vindmølleindustriens forslag til begrænset testcenter i Østerild

Vindmølleindustrien har fremlagt et papir af 14. april 2010, hvori der præsenteres et alternativt testcenterforslag i Østerild. Formålet er ifølge Vindmølleindustrien at foreslå et alternativ til det tilfælde, at anlægslovforslaget som fremsat i folketinget viser sig ikke at kunne vedtages før sommerferien.

I Vindmølleindustriens forslag indgår, at man undlader at fælde skov ud over 150 ha. Det har den konsekvens, at der er nødvendige målinger for at vindmølletest lever op til internationale standarder, der ikke kan gennemføres med den nøjagtighed der kræves. Risø DTU har meddelt regeringen, at man kan bekræfte at de reducerede krav til skovfældning vil medføre, at der er nødvendige målinger der ikke kan gennemføres tilfredsstillende. Specielt er det ifølge Risø et problem at der vil være en for stor usikkerhed på effektkurvemålingerne, hvilket er centrale målinger på nye vindmøller.

Regeringen kan ikke støtte Vindmølleindustriens alternative forslag. Alternativet til regeringens forslag opfylder ikke regeringens mål om etablering af et nationalt testcenter, hvor alle nødvendige forhold for at vindmølletest lever op til de internationale standarder indgår.

Økonomi

Hvis der blev etableret et testcenter i Østerild hvor der kun fældes 150 ha skov i testområdet vil det påvirke anlægs- og driftsøkonomien. I lovforslaget forudsættes, at der skal fældes 700-800 ha ved etableringen og at der i værste fald kan være behov for yderligere fældning når møller a 250 meters højde opstilles (op til 1200 ha i alt). Risø DTU forventer medio 2010 at levere en rapport med et anbefalet forslag til skovrydning

En nøjagtig opgørelse af forskellen på omkostningerne ved en fældning på hhv. 700-800 ha og 150 ha kræver, at vindmølleindustrien udpeger hvilke skovområder indenfor de 700-800 ha, der ikke skal fældes. Dette skyldes primært, at prisen afhænger af skovområdets beskaffenhed, herunder træets beskaffenhed på fældningstidspunktet, tætheden og tilgængeligheden for skovningsmaskinerne. Vindmølleindustrien har ikke konkret udpeget områderne, der ikke skal fældes i det fremlagte materiale.

En forholdsmæssig beregning af reduktion i omkostningerne fra 700-800 ha til 150 ha i Østerild vil resultere i alt 18,4 mio. kr. på skovrydning, genopretning, flisning og afsætning af flis på. En forholdsmæssig beregning tager ikke højde at der er initialomkostninger som ikke reduceres proportionalt med reduktionen i hektar tallet, hvorfor besparelsen alene af den grund alt andet lige vil være overestimeret.

Med udgangspunkt i 150 ha skovrydning vil der desuden være reducerede omkostninger for 22,6 mio. kr. på erstatningsskov ved privat skovrejsning 1:1.

Endelig vil der være besparelser i forhold til en reduceret plejeudgift til pleje af åbne arealer (klithede), idet der er væsentligt færre skovhektarer der omdannes til klithede, som er væsentligt dyrere at pleje end skoven. Reduktionen vil være i størrelsesordenen 0,3 mio. kr./år.

Risø DTUs kommentarer til Vindmølleindustriens overvejelser om reduceret skovrydning ved Østerild i forbindelse med forslag om etablering af et testcenter for Store Vindmøller ved Østerild.

Peter Hjuler Jensen og Poul Hummelshøj

Den 4.maj 2010

Risø DTU

1. Indledning.

I forbindelse med fremsættelsen af forslaget til anlægslov "om et testcenter for store vindmøller ved Østerild" har Vindmølleindustrien fremsat et forslag om en væsentlig reduktion af forventet skovfældning ved at anvende en ny teknologi, Lidars, til måling af vindhastigheden foran vindmøllerne. I notatet kommenteres Vindmølleindustriens forslag.

2. Kort om krav vedrørende vindforhold på en ny prøvestation for vindmøller

Der er mange krav til vindforholdene på en prøvestation herunder krav til minimum størrelse af middelvind, krav om minimum antal timer ved høje vindhastigheder, turbulensniveau og krav om at vindfeltet skal være relativt homogent. Her er det alene det sidste forhold der behandles.

På en prøvestation gennemføres forskning og standardmålinger på vindmøller. Standardmålingerne på vindmøller vil normalt være:

- Effektkurvemålinger (ydelse som funktion af vindhastighed)
- Belastningsmålinger (verifikation af designgrundlag)
- Støjmålinger
- Målinger af elnet påvirkning

En global konkurrencedygtig prøvestation skal kunne tilbyde at målinger på vindmøller i henhold til de internationale standarder kan foregå under veldefinerede forhold således at målinger der gennemføres på en prøvestation ved Østerild vil være globalt konkurrencedygtige. Herunder er bl.a. effektkurvemålinger meget følsom overfor homogeniteten af vindforholdene. Bliver vindfeltet mere inhomogent stiger usikkerheden på målingen af effektkurvemålingen og bliver usikkerheden for stor, hvilket er tilfældet såfremt der ikke sker tilstrækkelig skovrydning, kan målingen ikke anvendes som dokumentation af vindmøllers ydeevne.

3. Dokumentation af vindforhold ved Østerild

I midten af oktober 2009, hvor regeringen fremlagde sit forslag om at undersøge muligheden for at etablere et vindmølle testcenter ved Østerild, foreslog Risø DTU hurtigst muligt at påbegynde målinger i området ved Østerild, for at etablere et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag som baggrund for vurderingerne af omfanget af skovrydning i vindfeltet.

I november 2009 besluttede Risø DTU, at igangsætte projektet. Risø DTU finansierede selv måleprogram og analyser, men det forventes at udgifterne indgår i anlægsbudgettet for Østerild

I december købte Risø DTU 3 laserinstrumenter (lidar) til opgaven (pris i alt 3-4 mio. kr.), i januar 2010 blev de 3 instrumenter testet i Høvsøre og endelig 29. januar 2010 blev målingerne startet 3 steder i Østerild, på arealer eget af Staten. Derudover har Risø DTU i april 2010 opsat to 50 meter høje vindmålemaster i området.

Risø DTU har det som et af kerneområderne at gennemføre vindmåleprogrammer og lave modellering med store computermodeller, hvor vindforholdene beregnes og sammenlignes med målingerne.

I forbindelse med overvejelserne af omfanget af rydning af vindfeltet ved den foreslåede prøvestation ved Østerild, er der etableret et måleprogram og et arbejde med modellering af vindforholdene på lokaliteten. Dette arbejde pågår og forventes at levere et tilstrækkeligt detaljeret grundlag for stillingtagen til omfanget af rydning indenfor 2 måneder. Risø DTUs generelle anbefaling er at afvente resultaterne fra undersøgelserne før der tages stilling til omfang af skovfældning.

4. Kommentarer til Vindmølleindustriens forslag om reduceret omfang af skovrydning

Risø DTU er enig med Vindmølleindustrien i deres overordnede vurdering af, at de reducerede krav til skovfældning medfører, at der er helt centrale målinger, der ikke kan gennemføres med den nøjagtighed der ønskes. Specielt er det et problem at der vil være en for stor usikkerhed på effektkurvemålingerne hvilket er centrale målinger på nye vindmøller.

Risø DTU hilser det velkommen, at industrien er indstillet på at medvirke til at finansiere en accelereret udvikling af målemetoder. Dette ændrer imidlertid ikke ved det forhold at det er Risø DTUs vurdering, at der ikke de første mange år forventes, at der kan måles med de nye lidar teknologier således, at det vil være muligt at måle i det område som Vindmølleindustriens forslag om skovrydning fører frem til, og opnå en tilfredsstillende usikkerhed i henhold til de internationale standarder.

Endvidere skal anføres, at et testcenter for vindmøller er et helt specielt sted, hvor kravene til homogenitet, og en klar og entydig forståelse af den indkommende vind og turbulens, er betydelig større end på andre lokaliteter hvor vindmøller opstilles til drift i 20 år. Den mere grundlæggende forskning omkring luftens strømning omkring vindmøller vil være meget svært at gennemføre med komplekse vindforhold og når der laves ændringer på vindmøllerne vil det være svært at fortolke betydningen af ændringer på vindmøller, hvis vindforholdene er meget komplekse.

Baggrunden for at vi er i gang med ovennævnte måleprogram er at undersøge hvor meget vi kan reducere skovrydningen ved at foretage de detaljerede målinger og analyser af vindforholdene i området således at prøvestationen internationalt har de kvaliteter der gør at det er en prøvestation der internationalt er blandt de bedste prøvestationer set i det globale perspektiv.

Det vurderes at det reducerede niveau for skovrydning vil medføre at virksomheder, der har en vindmølle på prøvestationen for store vindmøller med det reducerede niveau for skovfældning, skal opstille en identisk mølle et andet sted, hvor det er muligt at lave bl.a. effektmålinger med den ønskede nøjagtighed.

Til slut skal det understreges, at Risø DTU ikke mener det er muligt endeligt at vurdere det nødvendige niveau for skovrydning, før vi er færdige med målinger og analyser af vindforholdene. Risø DTU forventer i øvrigt ultimo juli 2010 at levere en rapport med et anbefalet forslag til skovrydning og vil inden endelig anbefaling have drøftet resultaterne fra måleprogram og analyser med vindmølleindustrien. Endvidere vil anbefalingen være drøftet med industrien. Første møde vedrørende drøftelse af resultater fra måleprogram og analyser samt anbefalinger er aftalt imellem Risø DTU og Vindmølleindustrien tirsdag 11. maj 2010.